

Parlament České republiky
POSLANECKÁ SNĚMOVNA
2017

7. volební období

1018/

**Pozměňovací návrh Soni Markové k vládnímu návrhu zákona, kterým se
mění zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění,
ve znění pozdějších předpisů**

varianta II

(sněmovní tisk 1018/0)

1)

V Čl. I - Změna zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění novelizační bod č. 1) zní:

1) § 3c včetně poznámky pod čarou č. 37 zní:

„§ 3c

Vyměřovacím základem pro pojistné hrazené státem za osobu, za kterou je podle zvláštního právního předpisu³⁷⁾ plátcem pojistného stát, je 27 % průměrné mzdy. Vypočtená částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru.“

37) Zákon č. 48/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“

2)

V Čl. I - Změna zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění se novelizační bod č. 2) zrušuje.

3)

Čl. II zní:

„Čl. II

Zrušovací ustanovení

Nařízení vlády č. 181/2016 Sb., o stanovení vyměřovacího základu u osoby, za kterou je plátcem pojistného na veřejné zdravotní pojištění stát, se zrušuje.“

4)

Za Čl. II se doplňuje nový Čl. III, který zní:

„Čl. III

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2018.“

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

Obecná část

Současný stav dlouhodobě vnáší do systému veřejného zdravotního pojištění zásadní prvek nestability – neexistuje pevně dané pravidlo výpočtu příjmů tohoto systému za početně největší množinu pojištěnců (v současné době cca 6,05 mil. osob). Změny tohoto vyměřovacího základu podléhají aktuálním tlakům, stavu i rozložení politických sil. Zároveň dochází k paradoxní situaci, kdy je sice výše vyměřovacího základu pro státní pojištěnce stanovena zákonem, ale pro její aktuální výši je třeba sledovat nařízení vlády – tedy text nižší právní síly.

V minulosti byla výše vyměřovacího základu u osob, za které je plátcem pojistného stát stanovena například jako:

- procentní sazba minimální mzdy, do roku 1998 postupně 70 %, 77%, 65 % a 80 %.
- pevná částka bez možnosti valorizace vyhláškou, do roku 2003
- pevná částka s možností valorizace vyhláškou,
- procentní sazba z tzv. všeobecného vyměřovacího základu stanoveného nařízením vlády pro účely důchodového pojištění

Za současného stavu právního rámce je toto nastavení nevhodné i z dalšího důvodu – vzhledem k tomu, že se počítá s uzavřením dohodovacího řízení mezi zdravotními pojišťovkami a poskytovateli do konce I. pololetí v roce – neměly by tyto strany žádné definitivní informace o výši příjmů systému za státní pojištěnce, což by značně podvázalo relevantnost dosažených dohod.

Vládní návrh systémové řešení nepřináší, pouze pro roky 2019 a 2020 dává ve větším předstihu zúčastněným stranám možnost se připravit na očekávanou výši vyměřovacího základu. Návrh nikterak nezdůvodňuje, proč toto určení stanovuje pouze na zmíněné 2 roky, ani proč nepřináší systémové řešení, proto jsme se rozhodli k jeho přepracování a nastavení jiných kritérií pro výpočet vyměřovacího základu za státní pojištěnce.

Záměr

Navrhovaná změna by měla napravit výše zmíněné nedostatky současné právní úpravy a reagují na ukončení ekonomické krize – tudíž i na potřebu odstranit restriktivní svázání výše vyměřovacího základu za státní pojištěnce s vůlí vlády. Navržený způsob je již historicky v České republice zažitý (od roku 2006 do roku 2009 byl vyměřovací základ stanoven jako 25% všeobecného vyměřovacího základu stanoveného nařízením vlády pro účely důchodového pojištění za kalendářní rok, který o 2 roky předcházel kalendářnímu roku, pro který se vyměřovací základ zjišťoval) a měl by přinést průhledný a především předvídatelný vývoj výše pojistného hrazeného státem za skupinu státních pojištěnců.

Zároveň se tímto způsobem pevně stanovuje princip, který by měl zabránit nekontrolovatelnému a v zásadě jen těžko zákonným způsobem ovlivnitelnému rozevírání nůžek mezi odvody státu a ostatních skupin pojištěnců.

Dopady

Zvolený způsob konstrukce vyměřovacího základu pojistného pro státní pojištěnce je vázán na všeobecný vyměřovací základ pro účely důchodového pojištění, který každoročně stanovuje vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí podle pravidel stanovených zákonem č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Navržená výše – tedy 27 % průměrné mzdy byla koncipována tak, aby odpovídala zvyšování vyměřovacího základu za státní pojištěnce v průběhu uplynulých 10 let a předpokladům do let budoucích.

Následující tabulka ukazuje hodnoty průměrné mzdy (vypočtené pro účely důchodového pojištění jako součin tzv. všeobecného vyměřovacího základu a přepočítacího koeficientu) a výši vyměřovacího základu státu (k 1.1. daného roku).

Průměrná mzda a VZ státu	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
VVZ o dva roky zpět	18 809	20 050	21 527	23 280	24 091	24 526	25 093	25 903	25 903	26 357	27 156
přepočítací koeficient	1,0707	1,0753	1,0942	1,0184	1,0269	1,0249	1,0315	1,0015	1,0273	1,0246	1,0396
Průměrná mzda	20 139	21 560	23 555	23 709	24 740	25 137	25 884	25 942	26 611	27 006	28 231
VZ státu	5035	5013	5013	5 355	5 355	5 355	5 355	5 829	6 259	6 444	6 814

Pro další roky již není možné provést přesné výpočty, neboť nejsou známé vstupní údaje. Pokud bychom porovnali současný stav a předpokládaný cílový stav dosažený uvažovanou změnou právního rámce ve vládním návrhu, což ale nejsou zcela porovnatelné údaje – vyšlo by, že uvažovaný vyměřovací základ porovnaný s dnes známým stavem, představuje 28% průměrné mzdy.

Není reálné, ale ani správné vycházet z tohoto srovnání, neboť se jak průměrná mzda, tak i přepočítací koeficient budou v průběhu následujících let pravděpodobně zvyšovat. Navíc

platí, že naším návrhem k navýšení vyměřovacího základu dojde mnohem větším skokem – tudíž systém dostane aktuálně více zdrojů, ze kterých bude schopen vytvořit rezervy do let dalších, kdy by se eventuálně situace změnila a průměrná mzda by rostla rychleji a poměr by se překlopil v neprospěch systému veřejného zdravotního pojištění.

Náš návrh také není omezen rokem 2020 a předpokládá, že bez možnosti „dotvářet“, nebo ad hoc ročně modifikovat vyměřovací základ stanovený nařízením vlády, je třeba jej nastavit co nejvíce stabilně.

Předpokládaný dopad navržené úpravy tedy byl, při uvědomění se všech neznámých, proměnných koncipován tak, aby tento systematický nárůst plateb za státní pojištění kopíroval v co největší možné míře nárůst plateb založených i na ad hoc rozhodnutích výkonné moci – celkový dopad tedy předpokládáme neutrální.

Důvodová zpráva – zvláštní část

čl. I

Toto ustanovení představuje částečný návrat k historicky ověřenému systému a zavádí vazbu stanovení vyměřovacího základu pro platbu státu za tzv. státní pojištění na všeobecný vyměřovací základ stanovený vyhláškou Ministerstva práce a sociálních věcí pro účely důchodového pojištění na každý kalendářní rok.

čl. II

Navrhujeme zrušení nařízení, kterým je upravena výše vyměřovacího základu za státní pojištění.

čl. III

Účinnost navrhujeme k 1. 1. 2018.